

ZAŠTITA DJECE TIJEKOM PANDEMIJE COVID-19

Djeca i alternativna skrb
Mjere za hitno djelovanje

U izradi ove tehničke napomene sudjelovali su Better Care Network, Savez za zaštitu djece u humanitarnim akcijama i UNICEF.

**Better
Care
Network**

unicef
for every child

UVOD

Dokazi iz prethodnih epidemija zaraznih bolesti govore da epidemije, uključujući socioekonomske utjecaje mjera za njihovu prevenciju i kontrolu, mogu dovesti do povećanja postojećih rizika koji utječu na zaštitu djece. U takvim okolnostima određeni je broj djece u povećanom riziku, a to se posebno odnosi na djecu bez roditeljske, tj. obiteljske skrbi, djecu u riziku od izdvajanja iz obitelji, djecu u sustavu alternativne skrbi te na djecu koja su nedavno izašla iz tog sustava.

Cilj je ove tehničke napomene da stručnjacima za zaštitu djece i državnim tijelima pomogne u žurnom rješavanju problema zaštite djece kada je riječ o djeci koja su u riziku od izdvajanja iz obitelji ili djeci u sustavu alternativne skrbi za vrijeme pandemije COVID-19.

Dokument je izradila međuagencijska radna grupa sastavljena od stručnjaka u području zaštite i zbrinjavanja djece, a oslanja se na dokument „Tehnička napomena: Zaštita djece tijekom pandemije koronavirusa” koji je pripremio Savez za zaštitu djece u humanitarnim akcijama, a koji se temelji na međunarodnim standardima i praksi u području zbrinjavanja i zaštite djece¹.

*Fotografija: Giuseppe Argenziano,
Italija, Unsplash*

UTJECAJ VIRUSA COVID-19 NA DJECU U RIZIKU OD IZDVAJANJA IZ OBITELJI ILI NA DJECU U SUSTAVU ALTERNATIVNE SKRBI

Poremećaji uzrokovani koronavirusom i prateće mjere suzbijanja ove bolesti utječu na djecu, obitelji i šire okruženje. Uvođenjem izvanrednih mjera obustavljeno je pružanje određenih javnih usluga, čime su dodatno opterećeni oni koji su i inače pod pritiskom. Siromašne obitelji, odnosno one s ograničenim resursima, bit će najviše pogođene mjerama koje se primjenjuju radi sprječavanja širenja i kontrole virusa COVID-19, kao što su ograničavanje kretanja i korištenja javnog prijevoza, a koje za posljedicu imaju smanjene prihode/zaposlenost, zatvaranje škola, smanjen pristup uslugama socijalne zaštite i socijalnoj pomoći, glad i društvenu izoliranost. Situacija povišenog stresa u obiteljima povećava vjerojatnost nasilja u obitelji, kao i izbijanja obiteljskih sukoba te nasilja i građanskih nemira.

¹ Tehnička napomena temelji se na važećim međunarodnim standardima, uključujući Konvenciju o pravima djeteta, Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, Smjernice za alternativnu skrb o djeci i Minimalne standarde zaštite djece iz 2019. godine, i to: Standard 13: Djeca bez pratnje i djeca odvojena od obitelji; Standard 16: Jačanje obitelji i okruženja u kojem su djeca zbrinuta; Standard 18: Upravljanje slučajevima; Standard 19: Alternativna skrb.

Može se očekivati da će broj djece u riziku od izdvajanja iz obitelji i djece kojoj je potrebna alternativna skrb porasti – kako tijekom same krize, kada zbog mjera za suzbijanje bolesti može doći do izdvajanja djece iz obitelji, tako i uslijed dugoročnog socioekonomskog utjecaja krize izazvane virusom COVID-19 na sposobnost obitelji da se brinu za djecu.

Utjecaj pandemije na djecu, obitelji i zajednice varira ovisno o kontekstu i fazi te razmjerima pandemije. Isto tako, razlikuju se i kapaciteti sustava – državnih sustava općenito i sustava za zaštitu djece konkretno – u sposobnosti da se nose s utjecajem pandemije na djecu i obitelji.

Fotografija: Jennifer Araujo, Unsplash

U većini slučajeva roditelji i ostali primarni skrbnici mogu računati na pomoć drugih članova obitelji i rodbine u brizi za djecu, međutim u nekim će slučajevima biti neophodno organizirati alternativnu skrb. **Aktivnosti usmjerene na preventivno povećavanje kapaciteta sustava obiteljske skrbi i socijalne zaštite ključne su za jačanje otpornosti obitelji i sprječavanje nepotrebnog pribjegavanja institucionalnoj skrbi.**

Djeca koja se već nalaze u sustavu alternativne skrbi suočavaju se sa specifičnim izazovima:

- **Srodnici koji se brinu za dijete**, najčešće djedovi i bake i/ili odrasle osobe, možda će morati privremeno prestati skrbiti o djetetu zbog ugroženog zdravlja, a zbog financijskog utjecaja pandemije na **udomiteljske obitelji** može doći i do napuštanja djece zbrinute u tim obiteljima.
- Rizici za **institucionalno zbrinutu** djecu mogu se pojaviti uslijed naglog zatvaranja ustanova za institucionalnu skrb i povratka djece u obitelji i zajednice bez adekvatne pripreme. Rizici postoje i u slučaju ostajanja u ustanovama s obzirom na veću mogućnost zaraze u grupnim smještajima, pri čemu kod djece postoji veći rizik od zaraze, kao i od toga da će biti žrtve zlostavljanja, zanemarivanja i iskorištavanja. To je naročito slučaj kod djece s teškoćama u razvoju, koja su češće smještena u ustanove, a u nekim slučajevima (uslijed posebnih postojećih zdravstvenih problema ili oštećenja, uključujući imunološku deficijenciju) mogu biti podložnija riziku od obolijevanja od koronavirusa i razvijanja težih oblika te bolesti.
- Djeca u **programima samostalnog stanovanja** mogu biti u povećanom riziku od izolacije i odvajanja od vršnjaka te imati poteškoća u dolaženju do novca i drugih vidova podrške neophodne za svakodnevni život.
- Neka djeca u **sustavu alternativne skrbi** nisu zadovoljna okruženjem u koje su smještena, pa će im prisilna izolacija biti nepodnošljiva. Oni koji su nedavno **izašli iz sustava alternativne skrbi** mogu se suočiti s ekstremnom društvenom izolacijom i nepostojanjem financijske i praktične podrške u tom, za njih osjetljivom, životnom razdoblju.

Kada je riječ o **djeci s ulice i djeci izbjeglicama i migrantima**, njima će pomoć i usluge postati još manje dostupni uslijed karantene i zatvaranja javnih službi, a mogu im prijetiti i uhićenje i

pritvor. Djeca izbjeglice i migranti također možda neće imati pristup osnovnim uslugama uslijed pravnih, jezičnih ili sigurnosnih prepreka ili uslijed činjenice da nemaju osobne isprave.

PRISTUPI U IZRADI PROGRAMA

Angažiranje i sudjelovanje svih zainteresiranih strana od velike je važnosti za održavanje kontinuiteta u pružanju usluga namijenjenih djeci. Područje zaštite djeteta uključuje širok spektar zainteresiranih strana, uključujući djecu, omladinu, obitelji, državnu vlast, civilno društvo, donatore i druge. Klikom na ovu [poveznicu](#) možete pročitati korisne savjete:

- o angažiranju djece, obitelji, skrbnika i zajednica, uključujući vjerske vođe
- o suradnji s drugim sektorima i vladom
- o komunikaciji s donatorima.

Fotografija: Jens Honore

ZAŠTITA DJECE U OBITELJI

Državna tijela i civilno društvo trebali bi planirati snažnu podršku obiteljima i zajednicama kako bi zaštita djece u obitelji bila prioritet. Obitelji donose odluke o skrbi, a stručnjaci im pomažu da identificiraju podršku koja im je neophodna kako bi svi sigurno ostali na okupu. Da bi se obiteljima omogućilo da se na siguran način nose sa situacijom, bit će neophodno smanjiti stresore kao što su briga o hrani i ekonomska nestabilnost te povećati sposobnosti kao što je pozitivno roditeljstvo. Zahvaljujući toj podršci smanjit će se i rizik od štetnih praksi kao što su dječji rad, dječji brakovi i trgovanje djecom.

Što je neophodno učiniti kako bi se spriječilo izdvajanje djece iz obitelji te kako bi se zaštitila djeca u obitelji:

- Obitelji, skrbnike i djecu upoznati s načinima sprječavanja širenja virusa COVID-19, uključujući i situacije u kojima je pristup vodi/sapunu ograničen, i podijeliti higijenske pakete te voditi računa o tome da informacije i resursi budu dostupni i djeci s teškoćama u razvoju i/ili roditeljima s invaliditetom.

- Slati poruke, koje će biti prilagođene i osobama s invaliditetom, o brizi o sebi, mentalnom zdravlju i psihosocijalnoj podršci, pozitivnoj disciplini, ponašanju djece i aktivnostima kod kuće. Posebno voditi računa o tome da te poruke budu pristupačne osobama s invaliditetom.
- Imajući u vidu veće zdravstvene rizike kod starijih osoba, voditi računa o tome da oni koji se skrbe o djeci budu prioritet kod pružanja podrške i resursa.
- Poticati obitelji i pomagati im da planiraju tko će se skrbiti o djeci u slučaju da se roditelj ili skrbnik razboli ili da mora njegovati bolesnog člana obitelji te poticati članove obitelji i rodbinu da ponude pomoć na daljinu koristeći raspoložive tehnologije.
- Eliminirati prepreke za dobivanje naknada ukidanjem uvjeta vezanih za prijenos sredstava i promovirati pristup sredstvima izvan uobičajenog mjesta stanovanja.
- Upoznati obitelji, nastavnike, zdravstvene i druge radnike u zajednici s načinima identificiranja djece s povećanim potrebama za zaštitom i djece u povećanom riziku od izdvajanja, uključujući djecu s teškoćama u razvoju, uslijed smrtnih slučajeva ili bolesti u obitelji, kao i s načinima pružanja pomoći toj djeci.

Fotografija: Save the Children

- Kada je riječ o djeci za koju se zna da su i prije izbijanja pandemije bila u riziku od izdvajanja, socijalni radnici toj bi djeci trebali pružati kontinuiranu podršku te pratiti situaciju putem telefonskih ili drugih virtualnih kontakata.
- Surađivati s voditeljima zajednica, uključujući i vjerske vođe, u borbi protiv stigmatizacije i glasina o COVID-19 i onih koji su oboljeli, koji bili izloženi ovoj bolesti ili koji su je preboljeli, te im pomagati u informiranju o osnovnim činjenicama o simptomima, načinima prenošenja i oporavku (putem radija, megafona / društvenih medija itd.).
- Identificirati i obuhvatiti djecu i obitelji migrante i izbjeglice, one koji su bez državljanstva ili su interno raseljeni, uključujući i one bez dokumenata, ključnim prioritarnim mjerama kao što su pristup zdravstvenoj zaštiti u vidu prevencije, liječenja i testiranja, programi socijalne

zaštite, informiranje prilagođeno potrebama djece i mehanizmi upućivanja, uključujući mrežnu podršku tamo gdje je to moguće.

ZAŠTITA DJECE U SUSTAVU ALTERNATIVNE SKRBI

U situacijama u kojima su usluge socijalne zaštite paralizirane ili smanjene i koje zahtijevaju mjere društvene izolacije nužno je u prvi plan staviti davanje podrške pružateljima usluga alternativne skrbi u okviru obitelji (srodnici koji se skrbe za dijete i udomiteljske obitelji) te voditi računa o tome da institucionalna skrb bude strogo ograničena u ovakvim izvanrednim okolnostima. Pružatelji usluga alternativne skrbi i osoblje koje nadzire tu vrstu skrbi također su pogođeni situacijom, i neophodno je hitno donošenje novih strategija za rješavanje tih problema. S obzirom na njezinu rasprostranjenost i razmjere, ova izvanredna situacija stvorit će veću potrebu za alternativnom skrbi, a naročito za hitnim privremenim zbrinjavanjem, pa bi pružatelji ovih usluga trebali imati spremne planove djelovanja kako bi odgovorili potrebama.

Što je neophodno učiniti kako bi se zaštitila djeca u sustavu alternativne skrbi:

- Službe za zaštitu djece trebale bi, u suradnji s pružateljima usluga i voditeljima zajednica, pripremiti planove za izvanrednu situaciju kojima će biti obuhvaćene i usluge alternativne skrbi. Pri izradi tih planova u obzir treba uzeti tijek i pretpostavljeno trajanje izvanredne situacije (do 18 mjeseci). Tamo gdje službe za zaštitu djece nisu u funkciji, stručnjaci za zaštitu djece trebali bi na izradi tih planova surađivati s voditeljima zajednica i pružateljima usluga, uključujući zdravstvene i prosvjetne radnike u zajednici.

Tim bi planovima minimalno trebalo obuhvatiti sljedeće:

- Jasnu izjavu o politici kojom se alternativnom obiteljskom okruženju i sprječavanju izdvajanja iz obitelji daje prednost u odnosu na institucionalno zbrinjavanje treba dostaviti svim zdravstvenim ustanovama, policijskim postajama, sudovima, lokalnim vijećima i strukturama/mehanizmima za zaštitu djece u zajednici.
- Usluge alternativne skrbi treba kategorizirati kao „osnovne usluge” u državnim okvirima za upravljanje izvanrednim situacijama.
- U izmijenjene procedure praćenja potrebe za smještanjem djece u ustanove treba uključiti mrežnu i telefonsku analizu upućivanja, procjenu nužnosti i prikladnosti smještaja te odobravanje smještaja i nadzor, koji provode službe za zaštitu djece.
- Neophodno je uvesti ograničenja i zabrane neregularnog primanja djece u ustanove tijekom izvanredne situacije. Od pružatelja usluga treba zahtijevati da bez odlaganja obavijeste vlasti ako im netko dovede dijete mimo službenih mehanizama upućivanja.
- Lokalne vlasti moraju imati standardne procedure postupanja za rješavanje potreba za privremenom skrbi u slučaju djece izdvojene iz obitelji ili djece bez pratnje, uključujući jasne smjernice o koracima koji se poduzimaju ako je takvo dijete bilo izloženo virusu ili ima

simptome bolesti, zbog čega je neophodan period izolacije. Posebnu pozornost treba posvetiti sprječavanju nepotrebnog pribjegavanja institucionalnoj skrbi o djeci kao odgovora na COVID-19, uključujući djecu s teškoćama u razvoju.

- Službe za zaštitu djece trebale bi proglasiti moratorij na otvaranje novih ustanova za skrb o djeci i to jasno priopćiti zajedno s odlukama i porukama koje podržavaju postojeće ili izmijenjene mehanizme za provjeru novih zahtjeva za smještanje u postojeće ustanove.
- Sve ustanove za pružanje skrbi treba tretirati kao samostalne smještajne objekte za potrebe državnih propisa/direktiva o samoizolaciji, a svim pružateljima usluga treba dati jasne smjernice o propisanim mjerama društvenog distanciranja, izolacije i karantene u okviru ustanova.
- Ustanove za pružanje skrbi ne treba zatvarati naglo prije nego što se osiguraju efektivno zbrinjavanje i planovi podrške za svako dijete.
- Država, u partnerstvu s odgovarajućim akterima za zaštitu djece, treba osigurati/jamčiti lance opskrbe osnovnim namirnicama (hranom, higijenskim potrepštinama i osnovnim lijekovima) i ključne usluge (naročito one namijenjene djeci s teškoćama u razvoju) pružateljima usluga alternativne skrbi u slučaju uvođenja mjera ograničavanja kupovine i putovanja ili u slučaju nestašice proizvoda i poteškoća u nabavi putem uobičajenih kanala.
- Potrebno je analizirati i identificirati ključno osoblje, uključujući voditelje slučaja, i osnovne resurse neophodne za vrijeme trajanja izvanrednog stanja; pripremiti planove privremenog premještanja osoblja koje će mijenjati one koji moraju ići u samoizolaciju te osigurati dodatna fleksibilna sredstva za službe za zaštitu djece, koja će im omogućiti brzo prilagođavanje sustava i usluga kao odgovor na krizu.
- Potrebno je izraditi standardne procedure postupanja za pravilnu reintegraciju djece iz alternativne skrbi u obitelj za onu djecu kod koje je to moguće i kod koje reintegracija mora biti prioritet. Tu je neophodno uključiti podatke o tome kamo se dijete vratilo i podatke za kontakt.
- Jačanje kapaciteta dežurnih telefonskih linija i linija za pomoć djeci na koje djeca, obitelji i ustanove za skrb mogu prijaviti slučajeve zlostavljanja ili zanemarivanja.

Ostale prioritetne aktivnosti:

- Sva djeca, skrbnici i osoblje trebali bi proći odgovarajuću obuku o zdravstvenim i sigurnosnim pitanjima u vezi s virusom COVID-19, vodeći računa o tome da informacije budu prilagođene djeci te da način informiranja bude pristupačan djeci s teškoćama u razvoju.
- Također je potrebno osigurati osobnu zaštitnu opremu skrbnicima koji rade s djecom koja imaju kronične bolesti ili pridružene bolesti ili koja su bila izložena virusu, kao i u slučajevima kada u obitelji ili okruženju u kojem su djeca smještena ima drugih osoba iz rizičnih skupina.

Fotografija: Nayeli Dalton, Unsplash

- Srodnicima koji se brinu za dijete i udomiteljskim obiteljima treba pružiti dodatnu materijalnu podršku, uključujući financijsku podršku, podršku u vezi sa zdravstvenom zaštitom i obrazovanjem, imajući u vidu dodatne troškove skrbi za dijete u vrijeme krize.
- Neophodno je identificiranje i osiguravanje izvora dodatne podrške zajedno s nadležnim zdravstvenim službama kako bi pružatelji usluga alternativne skrbi mogli ispuniti potrebe djece s teškoćama u razvoju, djece s posebnim potrebama i/ili djece s pridruženim bolestima, koja mogu biti više pogođena virusom COVID-19, uključujući slučajeve kada je neophodna hospitalizacija.
- Pružatelji usluga udomiteljstva trebali bi analizirati sve slučajeve u kojima predstoji reintegracija djeteta u obitelj. Potrebno je utvrditi je li nastavak procesa reintegracije i dalje izvediv i siguran, je li to u najboljem interesu djeteta, može li se predložiti.
- Potrebno je stupiti u kontakt s postojećim i novim udomiteljskim obiteljima kako bi se utvrdila spremnost tih obitelji da prihvate još jedno dijete, uz odgovarajuću podršku ako je ona potrebna. Iskusne udomiteljske obitelji neophodno je identificirati naročito za potrebe zbrinjavanja djece iz rizičnih skupina kao što su, između ostalog, novorođenčad, bebe, djeca i tinejdžeri koji su bili izloženi nasilju, djeca s teškoćama u razvoju koja imaju posebne zdravstvene ili druge potrebe, djeca migranti i izbjeglice koje nije moguće smjestiti kod rodbine.
- S obzirom na uvedena ograničenja putovanja i društvenih kontakata, u postupku praćenja reintegrirane djece potrebno je koristiti nove metode vođenja slučaja.
- Kada je riječ o djeci smještenoj u udomiteljske obitelji ili u ustanove, obiteljske kontakte treba omogućiti na daljinu te primarne skrbnike uključiti u donošenje ključnih odluka koje se tiču

djece. Potrebno je učiniti sve da načini komunikacije odgovaraju potrebama djece s teškoćama u razvoju i skrbnicima s invaliditetom.

- Liječnici za zaštitu djece trebali bi surađivati s voditeljima zajednica te lokalnim zdravstvenim i prosvjetnim radnicima u cilju identificiranja rizičnih slučajeva zbrinjavanja djece u obitelji. U postojećem kontekstu, u rizične čimbenike također treba ubrojiti povećan rizik od obolijevanja skrbnika ili djeteta u slučaju izloženosti virusu, kao i potencijalnu nemogućnost daljnje skrbi uslijed smanjenih mogućnosti skrbnika da se brine za dijete zbog gubitka primanja, smještaja, pristupa uslugama socijalne zaštite ili stigme i diskriminacije.

KORIŠTENJE TEHNOLOGIJA ZA UČINKOVITU KOMUNIKACIJU I KOORDINACIJU

Socijalni radnici trebali bi razmotriti nove pristupe u vođenju slučaja – evaluacija, identifikacija rizika, podrška i praćenje putem redovitih telefonskih ili drugih virtualnih kontakata.

Uspostaviti procedure za mrežnu i telefonsku provjeru upućivanja, za procjenu neophodnosti i adekvatnosti smještaja, za odobravanje smještaja i praćenje.

Povezati roditelje/skrbnike i djecu iz rizičnih skupina s drugima. Mrežne platforme, WhatsApp grupe za diskusiju i druga sredstva komunikacije, bilo da se radi o komunikaciji telefonom ili drugim vidovima virtualne komunikacije, mogu uvelike ublažiti izolaciju.

Opcije za **upućivanje** koje podrazumijevaju pružanje psihološke i psihosocijalne podrške te mrežne resurse treba revidirati.

Jačati kapacitete dežurnih telefonskih linija i linija za pomoć djeci na koje djeca, obitelji i ustanove za pružanje skrbi mogu prijaviti slučajeve zlostavljanja ili zanemarivanja.

Razmotriti strategije **virtualnog** angažiranja (npr. putem radija, interneta ili televizije) naročito se usmjeravajući na one udomiteljske obitelji koje su već prošle postupak odobravanja, a koje trenutno možda nisu angažirane u sustavu za pružanje skrbi.

Obiteljske kontakte treba omogućiti na daljinu. Potrebno je učiniti sve da načini komunikacije odgovaraju potrebama djece s teškoćama u razvoju i skrbnika s invaliditetom.

Novi načini uključivanja u obrazovne i rekreacijske aktivnosti, održavanje zdravlja i fizičke kondicije, usvajanje životnih vještina i ostvarivanje profesionalnih ciljeva, kao i korištenje usluga u slučaju ograničenja i karantene.

Voditi računa o ažuriranju procedura zaštite kako bi se ublažili eventualni rizici od povećanog korištenja tehnologija.

Fotografija: Brian McGowan, Unsplash

- U situacijama visokog rizika voditelji slučaja i njihove organizacije trebali bi osigurati, kada je to moguće, redovite virtualne kontakte (npr. tri puta tjedno) te postojanje unaprijed pripremljenih planova podrške i planova za nepredviđene situacije. Planove bi trebalo izraditi zajedno sa skrbnikom i djetetom, roditeljima i drugim članovima obitelji. O tim planovima treba se unaprijed dogovoriti s potencijalnim alternativnim skrbnicima.
- U slučaju visokorizičnih obitelji koje nemaju telefon ili internetsku vezu, voditelji slučaja bi trebali, uz odgovarajuće mjere zaštite, nastaviti s kućnim posjetima poštujući donesene smjernice i procedure za zaštitu javnog zdravlja.
- U slučaju djece koja imaju složene potrebe, uključujući emocionalne probleme i probleme u ponašanju, djece koja su u riziku od iskorištavanja ili u slučaju posebne krizne situacije, kao što je smrtni slučaj u obitelji ili bolest skrbnika, upućivanje na usluge obiteljske skupne konferencije, ako postoje, može biti neophodno. Lokalna tijela počinju sazivati virtualne obiteljske skupne konferencije, na primjer putem servisa WeChat, WhatsApp, Skype ili Zoom, radi usuglašavanja prijelaznih planova i privremenih rješenja. Za primjere informacija o obiteljskim skupnim konferencijama.

Fotografija: Save the Children

ZAŠTITA DJECE S ULICE

Djeca s ulice ovise o uslugama koje se pružaju u skloništim, zahvaljujući kojima zadovoljavaju svoje osnovne potrebe. Zdravstveno stanje većine ove djece loše je i ona mogu biti podložnija obolijevanju od virusa COVID-19. Pored toga, ta djeca mogu biti u opasnosti od seksualnog zlostavljanja i nasilja ako žive sama na ulici, naročito u postojećim okolnostima gdje je moguće da su druga djeca/odrasli s kojima obično žive napustili gradska područja. Ova djeca većinom sama zarađuju za život i vjerojatno su uslijed mjera suzbijanja bolesti ostala bez primanja, pa im je potrebna dodatna pomoć da bi preživjela.

Što je neophodno učiniti kako bi se zaštitila djeca s ulice

- Država i organizacije civilnog društva trebale bi osigurati da skloništima i sličnim ustanovama bude dodijeljen status osnovnih usluga te da su u tim ustanovama dostupne informacije o načinu sprječavanja širenja virusa COVID-19, kao i osnovne usluge poput zdravstvene zaštite, higijene, zaštite, obrazovanja i prehrane.
- Policiju treba uputiti da djecu s ulice ne uhićuju zbog nepoštovanja mjera samoizolacije, već da im se omogući pristup skloništima ili drugim vidovima alternativnog smještaja i uslugama zdravstvene zaštite i podrške, uključujući putem telefonskih linija za pomoć djeci.

Fotografija: Boram Kim, Unsplash

PODRŠKA MLADIMA KOJI SU IZAŠLI IZ SUSTAVA ALTERNATIVNE SKRBI I KOJI SU U PROGRAMU SAMOSTALNOG ŽIVLJENJA

Mladi koji izlaze iz sustava alternativne skrbi suočeni su sa značajnim rizicima za vrijeme pandemije COVID-19. Neke mlade ljude izbijanje pandemije možda je zateklo u postupku izlaska iz sustava alternativne skrbi i započinjanja samostalnog života te korištenja usluga namijenjenih odraslim osobama, pa će oni vjerojatno biti među onima koji će najviše osjetiti dugoročne posljedice ove pandemije jer se i inače suočavaju s velikim izazovima u pristupu obrazovanju i ostvarivanju prihoda te s općeprisutnom marginalizacijom i stigmatizacijom.

Što je neophodno učiniti kako bi se zaštitili oni koji izlaze iz sustava alternativne skrbi i oni u programu samostalnog življenja

- Voditelji slučaja trebali bi stupiti u kontakt sa što većim brojem onih koji izlaze iz sustava alternativne skrbi te posebno obratiti pozornost na one koji žive sami, i provesti preliminarne

analize radi provjere njihove dobrobiti, procjene potreba za podrškom te pružanja osnovnih informacija o zaštiti od virusa COVID-19.

- Organizacije bi prednost trebale dati mladima koji izlaze iz sustava alternativne skrbi, a nemaju osiguran smještaj i načine ostvarivanja prihoda, te njima osigurati ciljanu jednokratnu podršku. Voditelji slučaja trebali bi, u suradnji sa svojim matičnim organizacijama, osigurati mjere kao što su podjela vaučera za nabavu osnovnih namirnica onim mladim ljudima koji se suočavaju s financijskom neizvjesnošću u smislu raspolaganja novcem neophodnim za zadovoljavanje svakodnevnih potreba.
- Organizacije bi trebale osigurati pristup psihološkoj i psihosocijalnoj pomoći, uključujući mrežne usluga psihološke pomoći, i omogućavanje redovitog kontakta sa skrbnicima putem telefona ili interneta.
- Voditelji slučaja trebali bi pomoći mladima u programu samostalnog življenja, naročito onima u kolektivnom smještaju, da se zajednički dogovore o nekim osnovnim pravilima neophodnim za neometanu i djelotvornu primjenu mjera društvenog distanciranja, izolacije i karantene.
- Usluge zagovaranja i skupine za uzajamnu pomoć često igraju ključnu ulogu u pružanju praktične podrške, davanju smjernica i mentorskom radu. Tim organizacijama neophodno je staviti na raspolaganje veća sredstva kako bi im se omogućilo uvođenje mrežne i telefonske podrške, čime bi se obuhvatio veći broj mladih. Na primjer, putem moderiranih grupa na WhatsAppu, u okviru kojih bi se mladima moglo pomoći da s vršnjacima uspostave „prijateljske sustave” kroz koje će međusobno provjeravati dobrobit članova tih grupa, njihovo zdravstveno stanje i, po potrebi, pružati podršku jedni drugima.

DODATNI MATERIJALI

Better Care Network (BCN): Resursni centar za COVID-19 i zaštitu djece

<https://bettercarenetwork.org/library/particular-threats-to-childrens-care-and-protection/resource-center-on-covid-19-and-childrens-care>

Savez za zaštitu djece u humanitarnim akcijama:

<https://alliancecpha.org/en/COVID19>

UNICEF:

<https://www.unicef.org/coronavirus/covid-19>

Međunarodni savez za prava osoba s invaliditetom (IDA):

<http://www.internationaldisabilityalliance.org/content/covid-19-and-disability-movement>

Akcijska mreža za rani razvoj djece (ECDAN):

<https://www.ecdan.org/>

Roditeljstvo i COVID-19:

<https://www.covid19parenting.com/>

Međuagencijska mreža za obrazovanje u izvanrednim situacijama (INEE):

<https://inee.org/collections/coronavirus-covid-19/>

Međunarodno udruženje socijalnih radnika (GSSWA):

<http://socialserviceworkforce.org/resources/blog/social-service-workers-mitigating-impact-covid-19>

Međunarodna organizacija za migracije (IOM):

<https://www.iom.int/covid19>

ZAHVALE

Svoj doprinos izradi ove tehničke informacije dale su sljedeće organizacije i pojedinci:

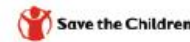
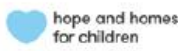
Savez za zaštitu djece u humanitarnim akcijama
Better Care Network
Catholic Relief Services

Centar izvrsnosti za dječju zaštitu i skrb
Changing the Way We Care
CRIN
Family for Every Child
Faith to Action Initiative
Hope and Homes for Children
Međunarodni savez za prava osoba s invaliditetom
Međunarodna organizacija za migracije (IOM)
International Rescue Committee (IRC)
International Social Service

LUMOS

Maestral International
Fundacija Martin James
Ured specijalnog predstavnika generalnog sekretara za problem nasilja nad djecom
Plan International
RELAF
Save the Children
SOS Children's Villages International
UNHCR
UNICEF
World Vision
John Williamson, Children in Adversity, SAD
Joan Lombardi (Early Opportunities)
Uz zahvalnost kolegama iz SZO-a koji su pregledali nacrt dokumenta.

Izradu ove tehničke informacije podržale su sljedeće organizacije:

Dizajn: www.prinsdesign.co.za

Fotografija na naslovnici: Volodymyr Hryshchen, Unsplash